

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 14/01-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu predbežne prerokoval podnet Ing. Š. M., bytom M. H., vo veci porušenia jeho základných práv podľa čl. 2 ods. 3 v spojení s čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozhodnutiami súdov prvého a druhého stupňa vo veci Okresného súdu v Lučenci sp. zn. 4 C 121/94 a takto

r o z h o d o l :

Podnet Ing. Š. M. na začatie konania o d m i e t a ako zjavne neopodstatnený.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo dňa 9. februára 2001 doručené podanie Š. M., bytom M. H. (ďalej len „navrhovateľ“), označené ako „Podnet na začatie konanie vo veci porušenia Ústavy SR a Listiny základných práv a slobôd“, v ktorom navrhovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 2 ods. 3 v spojení s čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 2 ods. 3 ústavného zákona č. 23/1991 Zb. Listina

základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 19 ods. 1 ústavy v spojení s článkom 10 ods. 1 listiny rozhodnutiami súdov prvého a druhého stupňa vo veci Okresného súdu v Topoľčanoch (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 121/94.

Z podnetu vyplýva, že navrhovateľ bol odporcom v konaní okresného súdu sp. zn. 4 C 121/94, v ktorom bývalá zamestnankyňa navrhovateľa namietala neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru, ku ktorému malo dôjsť dňa 3. júna 1994, a žiadala o priznanie náhrady mzdy za dobu od okamžitého zrušenia pracovného pomeru. Okresný súd dňa 18. novembra 1994 rozhodol, že okamžité zrušenie pracovného pomeru bolo neplatné, a zaviazal navrhovateľa na náhradu mzdy za obdobie odo dňa neplatného okamžitého zrušenia pracovného pomeru do dňa vynesenia rozsudku. Voči tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ odvolanie, o ktorom Krajský súd v Bratislave, pobočka Nitra, dňa 12. júna 1995 rozsudkom č. k. 29 Co 42/95-98 rozhodol tak, že rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

Navrhovateľ uviedol, že porušenie jeho základných práv nastalo tým, že tak prvostupňový, ako aj odvolací súd posúdili okamžité skončenie pracovného pomeru bývalej zamestnankyne navrhovateľa ako neplatné, „a to aj napriek skutočnosti, že ukončenie pracovného pomeru s navrhovateľkou dňa 3. 6. 1994 nebolo okamžitým zrušením pracovného pomeru, ale ukončením pracovného pomeru dohodou“. Toto svoje tvrdenie navrhovateľ podopiera tým, že dňom doručenia zrušovacieho prejavu bývalej zamestnankyni bol deň 6. júna 1994, pričom ako dôkaz uvádza list navrhovateľky z toho istého dňa, a ďalej tým, že „navrhovateľka dňa 3. 6. 1994 ukončila pracovný pomer s odporcom dohodou, deň 3. 6. 1994 mala odpracovaný a bola jej zaň vyplatená mzda.“ Ďalej navrhovateľ uvádza, že „dňa 6. 6. 1994 bola navrhovateľke doručená okamžitá výpoveď, ktorá však vzhľadom na skutočnosť, že pracovný pomer bol ukončený dohodou dňa 3. 6. 1994, bola bezpredmetná.“

Porušenie svojich práv ďalej navrhovateľ vidí v tom, že okresný súd považoval bývalú zamestnankyňu navrhovateľa za predsedníčku základnej organizácie odborového zväzu pri firme navrhovateľa a v dôsledku toho dospel k záveru, že

navrhovateľ mal povinnosť požiadať príslušný odborový orgán o predchádzajúci súhlas s okamžitým zrušením pracovného pomeru. Podľa názoru navrhovateľa však pri jeho firme v rozhodnom čase nepôsobil „žiadny odborový orgán, ktorý by bol spôsobilý na právne úkony“, keďže v roku 1994 nebola odborová organizácia pri firme navrhovateľa zapísaná v evidencii odborových a zamestnávateľských organizácií vedenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. V dôsledku údajného nesprávneho posúdenia otázky existencie odborového orgánu pri firme navrhovateľa okresným súdom bola podľa navrhovateľa poškodená jeho dobrá povest' a jeho dobré meno i osobná česť.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu vrátane podnetu podľa čl. 130 ods. 3 ústavy ústavný súd skúma, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nie je ústavný súd príslušný, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Ústavný súd zásadne nemá oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (napr. II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00). Inými slovami, úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu

zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 11 ústavy.

V dôsledku údajného nesprávneho posúdenia skutkového stavu okresným súdom došlo podľa navrhovateľa k porušeniu jeho základných práv obsiahnutých v čl. 2 ods. 3 v spojení s článkom 13 ods. 1 ústavy a čl. 2 ods. 3 listiny a v čl. 19 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 10 ods. 1 listiny. Podľa čl. 2 ods. 3 ústavy aj listiny každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Podľa čl. 13 ods. 1 ústavy povinnosti možno ukladať len na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy a čl. 10 ods. 1 listiny každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Podľa názoru ústavného súdu medzi údajným porušením týchto ustanovení a postupom všeobecného súdu pri zisťovaní skutkového stavu a skutkovými a právnymi závermi, ktoré z tohto stavu vyvodí, nie je priama súvislosť.

Pokiaľ ide o porušenie práv podľa čl. 2 ods. 3 v spojení s čl. 13 ods. 1 ústavy a paralelných ustanovení listiny, ktoré navrhovateľ namieta, ústavný súd už v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti vyslovil, že podnet by mohol mať svoje opodstatnenie len vtedy, ak by právoplatnými rozhodnutiami všeobecných súdov boli konkrétnym spôsobom porušené konkrétne základné práva zaručené buď druhou hlavou ústavy (II. ÚS 11/95), alebo Dohovorom o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 4/00), prípadne inou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 11 ústavy. Ustanovenia vyjadrujúce zásady právneho štátu, a takým ustanovením je aj čl. 2 ods. 3 ústavy, resp. listiny, nemožno samostatne aplikovať (a teda namietať ich porušenie) v konaní o porušení individuálneho základného práva alebo slobody fyzickej alebo právnickej osoby prostredníctvom a na základe podnetu pred ústavným súdom (I. ÚS 24/98). Rovnako čl. 13 ústavy podľa názoru ústavného súdu určuje miesto a úlohu zákonov pri ukladaní povinností a obmedzovaní základných práv a slobôd a ako taký smeruje výlučne k zákonodarnému orgánu, a nie k súdnym orgánom (I. ÚS 32/98). Vo veci údajného porušenia práv navrhovateľa podľa čl. 19 ods. 1 ústavy nie

je vylúčená právomoc všeobecných súdov, takže ústavný súd si nemôže prisvojiť právomoc nahradzovať prípadné rozhodnutia všeobecných súdov v tejto veci bez toho, aby tým neporušil princíp oddelenosti a procesnej samostatnosti ústavného a všeobecného systému výkonu súdnictva. Zároveň vo vzťahu k čl. 19 ods. 1 ústavy ústavný súd už vyslovil, že porušenie ním priznaných práv nemôže nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc (I. ÚS 22/94).

Ak ústavný súd nezistí priamu súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť podnetu a tento odmietne (napr. I. ÚS 93/97, I. ÚS 87/97, I. ÚS 20/97, I. ÚS 31/98). Navrhovateľ namieta, že postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov z roku 1994, resp. 1995 bolo porušené jeho právo konať, čo zákon nezakazuje, nebyť nútený konať, čo zákon neukladá, byť podrobený povinnostiam uloženým len na základe zákona a pri zachovaní základných práv a slobôd, ako aj jeho právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V K. 14. marca 2001